

Bilaga 4 Exempel på framgångsfaktorer för undervisning i svenska som andraspråk

Det finns identifierade framgångsfaktorer för språk- och kunskapsutvecklande undervisning. Forskning och beprövad erfarenhet inom området visar att undervisningen bör utgå från elevernas tidigare erfarenheter och kunskaper. Den bör också vara strukturerad och kännetecknas av meningsfullhet, höga förväntningar, tankemässigt utmanande arbetsuppgifter samt ett tillåtande klimat. Undervisningen bör erbjuda eleverna rik stöttning utifrån deras förutsättningar och behov så att nivån på undervisningen kan vara hög. Eleverna kan exempelvis få verktyg och underlag för att förarbeta det material som ska bearbetas på lektionen.¹

Flera forskare lyfter fram betydelsen av att se elevernas flerspråkighet som en resurs i undervisningen. Exempelvis kan eleverna i mindre grupper eller i par på valfritt språk samtala, diskutera och reflektera kring ämnesinnehållet eller arbeta individuellt med att bearbeta ämnesinnehållet på sitt respektive modersmål. En elevs olika språk är inte isolerade från varandra utan kompletterar och berikar varandra.²

Undervisningen behöver också ha ett stort fokus på ordinlärning. Exempelvis behöver läraren arbeta på ett genomtänkt sätt med såväl spontan som planerad ordundervisning för att eleverna ska lära sig centrala ord samt undervisa i strategier för att förstå nya ord. Eleverna behöver vidare ges stort talutrymme samt många och varierande möjligheter till interaktion både i helklass och i mindre grupper. Eleverna bör också ges möjlighet att utveckla språk- och ämneskunskaper parallellt.³

Andra forskare lyfter fram vikten av att eleverna ges möjlighet att utveckla och skilja mellan vardagsspråk och skolspråk.⁴ Skolspråket är det språk som behövs för att kunna läsa, förstå och tillägna sig kunskaper ur läromedel; ett språk som ofta utmärks av hög abstraktionsnivå liksom av en hög kognitiv nivå.⁵ Förvärvandet av ett skolspråk är avgörande för andraspråkselevens skolframgång i samtliga skolans ämnen.⁶ Exempelvis kan eleverna få träna på att gå från vardagsspråk till skolspråk i undervisningen eller diskutera när språket behöver anpassas på det ena eller andra sättet.

---

¹ Kaya. Att undervisa nyanlända. Metoder, reflektioner & erfarenheter.

² Se exempelvis Sundgren. Flerspråkighet – föreställningar och attityder sid 49-72; Cummins. Negotiating identities: Education for empowerment in a diverse society.

³ Kaya. Att undervisa nyanlända. Metoder, reflektioner & erfarenheter.

⁴ Axelsson & Magnusson. Forskning om flerspråkighet och kunskapsutveckling under skolåren.

⁵ Otterup. Nyanlända elevers språkutveckling.

⁶ Cummins. Negotiating identities: Education for empowerment in a diverse society.